

SAMARINEANUL MILOSTIV

Creștinul de astăzi poate vedea imaginea unui om căzut în mâinile unor tâlhari rămas aproape în nesimțire pe drumul ce leagă Ierusalimul de Ierihon. Pe rând trec pe acel drum un preot al legii vechi și un levit, însă aceștia sunt nepăsători. În cele din urmă trece și un samaritan care îl ia, și-l duce la o casă de oaspeți făcând acolo tot ceea ce se putea pentru ca omul acela să își revină. În omul căzut pe cale se ascunde orice om aflat în suferință și în nevoie. Calea este viața aceasta începând cu nașterea și terminând cu moartea. Tâlharii sunt oamenii răi pe de o parte, iar pe cealaltă pot fi diavolii. În persoana samaritanului se regăsește Iisus Hristos dar și fiecare om care ia chipul lui Iisus, devenind împlinitor în faptă și în cuvânt al poruncilor dumnezeiești. În această viață omul se confruntă cu multe ispite și încercări și de aceea este nevoie de cineva care să-l ajute să le treacă. Pe undeva el este ajutat de Dumnezeu atunci când crede că nu mai are cine să-l ajute, de obicei când este la limita dintre nădejde și deznădejde, dar și de oameni care înțeleg că el este cu

adevărat semenul lor. Dacă cineva ar vrea să fie și el ajutat cândva, ar fi bine ca și el să ajute și să fie el mai întâi un samaritan. Darul de a ajuta pe aproapele pornește din dragoste și se numește milostenie. Milostenia presupune faptă îmbinată cu dragoste. Sfânta Scriptură ne arată că împlinirea milei trebuie făcută în dragoste: „Credința fără fapte moartă este” (Iacov, 2, 14-16). Ajutorul acordat

semenului este cea mai înaltă filozofie a credinței. Ce folos are omul dacă are o credință seacă, teoretică cu prea multă știință dar dacă îi lipsește fapta?! Pilda samaritanului milostiv este mereu actuală și ușor de înțeles pentru cei de astăzi. Omul înțelege din ce în ce mai greu, și poate nici nu dorește, cine este cu adevărat aproapele său. Din ce cauză? Din lipsa credinței. Din ce în ce mai puțin se găsesc cei care au o credință lucrătoare, o credință practică. De aceea parcă lipsesc „adevărații samaritaneni” pentru că această credință înțeleasă de ei este una seacă lipsită de dragoste și de faptă. Este poate un mit sau o poveste. Și atunci în care din aceste personaje ne putem regăsi? În levit sau în preot?! Sau în cel mai fericit caz în samaritan. Dacă credem că ne regăsim în acesta din urmă trebuie să căutăm în noi înșine și să vedem dacă nu cumva ne lipsesc dragostea de Dumnezeu și de aproapele, mila și credința vie din care izvorăsc celelalte două. Dacă cumva ne lipsesc una sau două din aceste virtuți să ni le însușim ca să fim desăvârșiți. „Dacă vezi un sărac, nu îndemna pe altul să-l miluiască, că e ca și cum ai găsi un bulgăre de aur și ai zice altuia: Ia-l tu”. Sf. Ioan Gură de Aur

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR - 13 noiembrie

Biserica Ortodoxă pomenește la 13 noiembrie pe cel întru sfinți, Părintele nostru Ioan Hrisostom, Arhiepiscop al Constantinopolului. Acesta, pentru nespusa lui iscusință, a primit numele de Gură de Aur. S-a născut în Antiohia, marea capitală a Siriei între anii 349 și 354. Tatăl său, Secundus, ofițer de rang înalt în armata imperiului roman, a murit la scurt timp după nașterea sfântului. Buna sa educație se datorează mamei sale Antuza. Și-a desăvârșit studiile filozofice, juridice și oratorice cu distinși dascăli Andragatie și Libaniu. Apoi, însetat de cunoașterea lui Dumnezeu, a luat lecții de la cunoscutul teolog Diodor, la școala de teologie din Antiohia, mai târziu episcop al Tarsului. După mult studiu se hotărăște să părăsească slava lumească pentru a căuta „pe cele ce sunt, acolo unde este Hristos”. Se botează în anul 370 și se retrage vreme de 8 ani în asceză. În anul 381 este hirotonit diacon de către arhiepiscopul Antiohiei, Sf. Meletie Mărturisitorul iar în anul 386 este hirotonit preot de către arhiepiscopul Flavian al Antiohiei. Până în anul 397 desfășoară activitate bisericească deosebită, remarcându-se ca bun predicator dar și ca bun organizator al activității social-filantropice. Faima lui ajunge în capitala Siriei, iar în 398 după adormirea Sf. Nectarie arhiepiscop al Constantinopolului (381-397), urcă fără voia sa pe scaunul arhiepiscopal al capitalei imperiului. Ca arhiepiscop al Constantinopolului, cu râvnă dumnezeiască se dedică în activitatea bisericii, distingându-se prin activități misionare și filantropice. Este un bun filantrop și prin economiile pe care le face prin buna organizare a arhiepiscopiei, întreține fundații unde sunt spitalizați cei bolnavi, adăpostiți cei fără locuință, îngrijiți cei amărâți și săraci. Poporul îl iubește și umple bisericile pentru a asculta minunatele lui predici. Deoarece muștră nelegiuirile și păcatele, își face mulți dușmani. Aceștia completează împotriva lui fiind susținuți de mâna împărătesei Eudoxia. Reușesc să-l exileze în anul 404 în localitatea Cucuz din Armenia. După 3 ani este mutat în Pitiuda, dar nu va apuca să ajungă acolo căci, fiind în călătorie, istovit, însetat și înfometat, moare în localitatea Comane la 14 septembrie 407. Ultimele lui cuvinte au fost: „Slavă lui Dumnezeu pentru toate!” †

SFINȚII MARTIRI ȘI MĂRTURISITORI NĂSĂUDENI

Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod,
Grigore din Zagra și Vasile din Telciu

Atanasie Todoran s-a născut în Bichigiu, pe Valea Sălăuței, într-o familie de țărani liberi. S-a împotrivit mereu trecerii la Biserica Unită cu Roma (greco-catolici). Odată, nefiind preot ortodox în sat, s-a opus cu îndârjire împărțirii fiului său cu azimă, precum și spovedirii lui de către un preot greco-catolic. Bătrânul și-a îngropat băiatul în ritul credinței strămoșești. În anii 1761-1762, a tratat cu guvernul din Viena, alături de alți fruntași, militarizarea a 21 de comune de pe Valea Bichigiului, Sălăuței și Someșului Mare. A fost personal la Viena, împreună cu alți români, unde s-a încheiat pactul cu guvernul și li s-au dat asigurări că, după intrarea în regimentul grăniceresc, românii din ținutul Năsăudului vor beneficia de înlesniri. El a cerut însă ca, prin înființarea regimentului de graniță, românii să nu fie siliți să-și lepede credința, căci de decenii ortodocșii transilvăneni se confruntau cu impunerea, aproape pe orice cale, a credinței unite. Întors acasă și așteptând roadele înțelegerii, Atanasie și-a dat seama că nu s-a ținut cont de dorința românilor și a început să se opună pe față procesului de militarizare. La 10 mai 1763, când la Salva, pe platoul numit „La mocirlă”, era organizată sfințirea drapelului de luptă și depunerea jurământului de către nouă companii ale Regimentului de graniță nou înființat, în față a ieșit, călare, „moș Tănase Todoran”, în vârstă de 104 ani, și le-a rostit grănicerilor o cuvântare. Printre altele, le spunea: „De doi ani noi suntem grăniceri și carte n-am primit de la înalta împărăteasă că suntem oameni liberi!... Și apoi, așa nu vom purta armele, ca sfânta credință să ne-o batjocorească! Jos armele!”. Soldații care urmau să depună jurământ de credință față de Viena au trecut de partea lui Atanasie, aruncând armele jos, în semn de protest și nesupunere. La 12 noiembrie 1763, pe același platou „La mocirlă” din Salva, a avut loc execuția celor găsiți vinovați de revolta din luna mai. Atanasie Todoran a fost frânt cu roata de sus în jos, iar

capul i-a fost legat de o roată, „pentru că i-a reținut pe oameni de la unire și de la înrolarea în statutul militar grăniceresc...” - după cum se arată în sentința de condamnare. Împreună cu Atanasie au fost martirizați prin spânzurare, „pentru aceeași vină”, Vasile Dumitru din Mocod, Grigore Manu din Zagra și Vasile Oichi din Telciu, alte nouăsprezece persoane fiind supuse bătăilor cu vergi; mulți dintre cei bătuți au murit sub lovitură. Capetele celor martirizați au fost ridicate pe pari la poarta caselor în care locuiseră, iar bucăți din trupurile ciopârțite au fost așezate la răscruci de drumuri. Primind moarte martirică, Atanasie și-a vărsat sângele pentru credința strămoșească și pentru drepturile românilor transilvăneni. De atunci și până astăzi, cinstirea memoriei lui se face neîntrerupt în conștiințele ortodocșilor năsăudeni, iar mărturiile vremii îi așează alături pe cei trei care au pățimit împreună cu el. Acești Sfinții năsăudeni, mă au fost canonizați de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în data de 11 mai 2009.

POSTUL NAȘTERII DOMNULUI

Învățătura despre post este veche. Proorocul Isaia, care a trăit cu câteva sute de ani înainte de Hristos, spunea despre post: „Nu știți voi postul care-Mi place. Rupeți lanțurile nedreptății, dezlegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfărâmați jugul lor. Împarte pâinea ta cu cel flămând. Adăpostește în casa ta pe cel sărman. Pe cel gol îmbracă-l și nu te ascunde de cel de un neam cu tine. Atunci lumina ta va răsări ca zorile, și tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta, slava lui Dumnezeu”. (Isaia 58). Aproape nu-ți vine a crede, citind acest text, să te gândești că el e scris cu sute de ani înainte de Hristos. Ce înțelegere subțire! Ce înțelegere spirituală cu privire la post. Noi adesea uităm acum, în secolul 21, de aceste lucruri, și credem că ne îndreaptă un post de brânză, sau de carne, sau de ouă, numai acesta, fără să ne schimbăm inima. Postul e doar un mijloc spre ceva, nu un scop în sine. Dacă postul nu ne face mai buni, e ca și cum am merge un pas înainte și un pas înapoi, crezând că înaintăm! Dacă virtutea e numai materială, adică doar abținerea de la mâncare, atunci să știm că nu e virtute de loc. E virtute numai dacă e asociată și cu o schimbare sufletească. Abținerea de la mâncare este în slujba schimbării sufletești. De aceea e necesară și ea, dar să știm că numai ea singură, nu ne ajută. Să nu ne lăudăm cu postul nostru. „Noi postim, ceilalți care nu postesc sunt toți niște păcătoși!” Să nu cugetăm unele ca acestea. Ocupă-te numai de tine, nu te ocupa de aproapele tău. Nu te lăuda cu postul tău. Nici nu-l pomeni nimănui. Mântuitorul atunci când condamnă bogăția, nu o condamnă în ea însăși, căci ea poate fi și generoasă când e acumulată prin muncă, dar o condamnă când nu e generoasă, ci produce doar egoism. Învățăturile Mântuitorului sunt luate din viața de toate zilele și sunt potrivite vieții fiecăruia dintre noi. Să nu uităm niciodată că este bine să nu avem mai mult decât ne trebuie, pentru că, oricât ne-am crede noi de tari, există pericolul ca, deplasându-ne interesul în bunurile din afară să rămânem goi pe dinăuntru, potrivit cuvântului: „Unde este comoara voastră, acolo este și inima voastră”. Să ne păstrăm comoara în interior, aceea pe care nici hoții nu o fură, nici rugina n-o mănâncă nici moliile n-o strică! Acestea sunt faptele cele bune, virtuțile cele adevărate, cu care Sfânta Biserică, prin textul Sfintei Evangheliei, ne pregătește pentru postul care începe și pe care să ne ajute Dumnezeu să-l petrecem toți creștinește. Să cerem de la Dumnezeu iertare prin spovedanie, să ne întărim prin Sfânta împărtașanie și așa, să fim încredințați toți că harul lui Dumnezeu va fi peste noi toți, acum, și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

Azi, nu mâine

Un om plin de păcate, ascultând o predică despre mântuirea sufletului prin primirea sfintei învățături a Domnului Iisus Hristos, se hotără să înceapă și el o viață lipsită de păcate, dar își zise:

- Încep de mâine...

Peste noapte însă, păcătosul muri.

„Mâine” este vorba diavolului, numai „astăzi” este vorba lui Dumnezeu, a faptei împlinite.